

יום שני 08 יוני 2020

הנדון: עבודת הגמר במסגרת מב"ל שנכתבה ע"י Wong Khiong Seng בנושא סייבר וחוסן בסינגפור וישראל

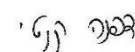
שלום רב,

קראתי את העבודה לעומק ולהלן כמה הערות בעניין התוכן והסגנון.

1. העבודה מרתקת ומקיפה ונהייתי לקרוא אותה.
2. הכותרת מתייחסת רק לסינגפור ולכן קצת מטעה.
3. הייתי רוצה לראות דיון מושגי נהיר יותר בסוגיית מתקפות סייבר. היעדרו בולט בהשפעתו לאורך כל העבודה, כאשר המחבר מדלג לדוגמה בין דיון בפייק ניוז למתקפות על תשתיות קריטיות. ברור שיש מנעד רחב של מתקפות דיגיטליות, אך הכותב מוכרח להסביר טוב יותר.
4. מתקפות סייבר הן עוד כלי בארגז הכלים, הן לא משהו שמופנה למטרות אחרות לעומת מתקפות (טרור) קונבנציונליות.
5. הקורונה והתפשטותה בחלל הוירטואלי איננה דוגמה למתקפת סייבר, לדעתי. היא בהחלט משפיעה על החוסן החברתי, ועדיין, איננה מתקפת סייבר.
6. חסר לעיתים חיבור טוב יותר של סעיפי העבודה, בייחוד בחלקים הקונספטואלים.
7. כרקע לדיון בפגיעות של הסמארט ניישן, ניתן היה להביא התייחסויות לספרות עניפה על IOT.
8. הדיון בחוסן הוא טוב, אבל היה כדאי להביאו לפני הדיון בהשפעת הסייבר על החוסן.
9. ההתייחסות לחוסן האישי (PTSD וכו') היא נקודתית מידי. העניין גם לא קיבל מקום בפרק על ניתוח המדיניות.
10. יש מקטעים שדורשים הגהה (עמוד 29 למשל) או קריאה נוספת ופירוק משפטים סבוכים וארוכים.
11. ישראל איננה דיגיטלית כמו סינגפור, ולכן הן לא באותו מצב התחלתי של התמודדות.
12. ההמלצות, ובפרט הגישה של מלמטה למעלה, הן מרתקות.

הציון המוצע הוא 90.

בהצלחה

פרופ' דפנה קנטי
ראש ביה"ס למדעי המדינה
אוניברסיטת חיפה